

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla dr. Balsai Szabolcs ügyvéd (címe) által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek, Bojtosné dr. Stumpf Adrienn jogtanácsos által képviselt Pest Megyei Rendőr-főkapitányság (1139 Budapest, Teve u. 4-6.) I. rendű, dr. Darázs Ferenc ügyvéd (címe) által képviselt Közigazgatási és Elektronikus Közszolgáltatások Központi Hivatala (II. rendű alperes címe) II. rendű alperes ellen, személyhez fűződő jog megsértése miatt indított perében, a Fővárosi Bíróság 2007. május 18. napján meghozott, 14.ÓP.20.224/2006/28. számú ítélete ellen a felperes részéről 29. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán, meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja és megállapítja, hogy a II. rendű alperes annak I. rendű alperessel történő közlésével, hogy a felperes korábban bűncselekményeket követett el, megsértette a felperes becsület és jóhírnév védelméhez fűződő személyiségi jogát. A II. rendű alperest a további jogsértéstől eltiltja és arra kötelezi, hogy 15 napon belül elégtételadásként a felperestől magánlevélben kérjen elnézést a jogsértés elkövetése miatt.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. rendű alperesnek 10.000 (tízezer) forint, a II. rendű alperesnek pedig 12.000 (tizenkettőezer) forint másodfokú perköltséget.

A le nem rótt 300.000 (háromszázezer) forint fellebbezési illetéket a felperes személyes költségmentessége folytán a Magyar Állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s:

Az elsőfokú bíróság a felperes személyhez fűződő jog megsértése miatt indított perben a keresetet elutasította és kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. rendű alperesnek 100.000, a II. rendű alperesnek 120.000 Ft perköltséget.

Megállapította, hogy a felperes személyes költségmentessége folytán a 300.000 Ft eljárási illeték és a 7.856 Ft állam által előlegezett költséget az állam viseli.

Az ítélet indokolásában ismertette a Ptk. 75. §-át, a 78. § rendelkezéseit, továbbá a Ptk. 83. §-ában, a Ptk. 84. § (1) és a Ptk. 339. § (1) bekezdésében foglaltakat, majd kitért a Pp. 164. § (1) bekezdésére is.

Rögzítette, hogy a ... Rendőrkapitányság a felperes fia ... által elszenvedett közlekedési baleset miatt indult államigazgatási eljárás során lekérdezte a felperesnek a II. rendű alperes számítógépes nyilvántartásában szereplő idegenrendészeti adatait. Ezek az adatok azonban más személyek bűnügyi nyilvántartásban szereplő adataival keveredtek, amit az okozott, hogy a II. rendű alperes a nyilvántartását kezelő számítógépes program fejlesztését, karbantartását végezte.

A büntetőeljárás során az adatok keveredésének előidézése tekintetében szándékos emberi magatartás nem volt megállapítható és erre a felperes sem hivatkozott, ezért az elsőfokú bíróság a II. rendű alperes vonatkozásában a keresetet elutasította.

Az adatokat az I. rendű alperes a II. rendű alperes nyilvántartásából közvetlen lekérdezés útján szerezte be, és az azok átolvasását követően észlelnie kellett volna azt, hogy azok között oda nem illő, idegen adatok szerepelnek. A hibás adatokat az I. rendű alperesnek a 33/1999. (BK22) BM utasítás alapján jelzéssel kellett volna ellátnia és el kellett volna járnia a helyesbítés érdekében is.

Kifejtette, hogy a felperes az I. rendű alperessel szemben előterjesztett igényét arra alapította, hogy az I. rendű alperes a feleségét valótlanul arról tájékoztatta, hogy bűncselekményeket követett el, és szabadságvesztésre ítélték. Az elsőfokú bíróság azonban nem látta bizonyítottnak a lefolytatott bizonyítási eljárás alapján az I. rendű alperes jogellenes magatartását.

A felperes felesége a ... levő rendőrkapitányságon valóban látott egy okiratot, melyen a felperes fényképe és személyes adatai szerepeltek, és emlékezett még egy rablás dátumára is, azonban nem a történetek miatt vált feszültté a felperessel a viszonya, mivel házasságuk már ...re költözésük, sőt közös gyermekeik megszületése óta romlófélben volt.

...i pletykák miatt a felperes családjával 2004. januárjában visszaköltözött ...be. A bontópert évekkel a perbeli események után a felperes bántalmazása miatt kezdeményezte a feleség.

A felperes által hivatkozott jogsérelem elkövetését a felperes házastársa perbeli vallomásaival nem erősítette meg, az ügyészségi nyomozás során tett nyilatkozatát pedig a bíróság azért nem fogadta el, mert a feleség 2002. október 11-én, amikor a rendőrségen járt, akkor a téves adatokat tartalmazó okiratot nem láthatta, tekintettel arra, hogy az később, október 17-én keletkezett. Az ügyészségi vallomást az is kétségsbe vonja, hogy előadása szerint csak egy lapot látott, márpedig a

rendelkezésre álló iratok szerint az adatok - a dátum illetve a rablás büntette - a lekért okirat 2. oldalán szerepelnek. Így kérdéses, hogy a tanú valójában mit látott, látta-e az ügyészségen tett vallomása szerinti iratot.

A felperes egyébként a történeteket feljelentésében, majd a perben feleségétől eltérően adta elő, amely ellentmondások a felperes szavahihetőségét kétségbe vonják.

... tanú elmondta, hogy a felperes fényképes adatait a lakcímnnyilvántartóból kérdezte le, és azt a felperes azonosítása céljából mutatta meg házastársának. ... pedig előadta, hogy a felperest arrogáns viselkedése miatt figyelmeztette és ekkor merült fel benne az, hogy esetleg már korábban is el volt ítélve.

Az elsőfokú bíróság azt sem látta bizonyítottnak, hogy az I. rendű alperes jogsértő tevékenysége vagy mulasztása következtében valótlán adatok terjedtek el ...ön, amelyről egyébként csak az elfogulatlannak nem tekinthető ... és felesége tett említést. Tanúvallomásuk szerint a felperes felesége terjesztette azt, hogy a felperes börtönben ült, ezért azonban az I. rendű alperes felelőssé nem tehető.

Az elsőfokú bíróság tehát nem látott az I. rendű alperes terhére bizonyítottnak olyan jogellenes magatartást, amelyek a felperes személyhez fűződő jogai megsértését megalapozták volna, ezért a felperes keresetét az I. rendű alperes vonatkozásában is elutasította.

A perköltség viseléséről a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján határozott.

Az elsőfokú bíróság ítélete elleni fellebbezésében a felperes kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítékokat nem megfelelően értékelte és házastársának ügyészségen tett vallomása - melyet jelen eljárásban megerősített - igazolja a Pest Megyei Rendőr-főkapitányság jogsértő magatartását. Kiemelte, hogy az adatok megfelelő kezelése a II. rendű alperes kötelezettsége, ennek nem tett eleget, sőt a jogsértést követően nem valósított meg kárelhárító magatartást, így felelősséggel tartozik. Mindezek alapján kérte az elsőfokú bíróság ítéletének a megváltoztatását.

Az I. rendű alperes kérte az ítéletben megállapított tényállás és helyes jogi okfejtés alapján az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását.

A II. rendű alperes is az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte. Álláspontja szerint a fellebbezés megalapozatlan.

A felperes fellebbezése részben alapos.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a fellebbezési kérelem keretei között bírálta felül a Pp. 253. § (3) bekezdése alapján és e körben azt állapította meg, hogy az elsőfokú bíróság a helytállóan rögzített tényállásból levont jogi következtetése, döntése csak részben helytálló.

A másodfokú bíróság elsődlegesen azt emeli ki, hogy a felperes módosított kereseti kérelmében becsülthez, emberi méltósághoz és jóhírnévhez fűződő személyiségi jogai megállapítását valamint a Ptk. 84. § (1) bekezdésében foglalt jogkövetkezmények alkalmazását kérte, így a bíróságnak ezen igényekre vonatkozó

jogszabályi rendelkezésekből és nem a Ptk. 83. §-ában szabályozottakból kellett kiindulnia, ezért téves az elsőfokú bíróságnak a számítógépes nyilvántartásra és adatkezelésre történő hivatkozása.

A Ptk. 75. § (1) bekezdése általános védelemben részesíti a személyiségi jogokat, amikor kimondja, hogy a személyhez fűződő jogokat mindenki köteles tiszteletben tartani.

A Ptk. az általános védelem biztosításán túlmenően a legjelentősebb személyiségi jogokat külön is nevesíti, így a jóhírnév megsértése akkor valósul meg - a Ptk. 78. § (2) bekezdése szerint - ha valaki más személyre vonatkozó azt sértő, valótlan tényről állít vagy híresztel, illetve való tényről hamis színben tüntet fel.

A hírnév a személy társadalomban betöltött szerepének értékelését befolyásoló ismereteket jelenti, így a hírnévrontás a valótlan és a személy hátrányos megítélésére alkalmas közlés esetén valósul meg.

A Ptk. 76. §-a értelmében a személyhez fűződő jogok sérelmét jelenti a becsület és emberi méltóság megsértése is.

Az emberi méltóság megsértése abban az esetben valósul meg, amikor a személyt nem önbecsülésének, az emberi érintkezési formák követelményének megfelelő elbánásban részesítik, emberi mivoltában megalázzák, hátrányos helyzetbe hozzák. A becsület pedig nem más, mint a személy társadalmi megítélése. Ez kifejezésre juthat szóbeli, írásbeli formában és bármilyen más értékelést hordozó magatartásban. Olyankor, amikor ezek a megnyilvánulások nem valósak akkor alkalmasak arra, hogy az egyén társadalmi megítélése kedvezőtlenül megváltozzék, Sértik a személy becsületét és egyben jóhírnevét a valótlan, vagy a valóságot hamis színben feltüntető tények.

Helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy jogsértést az I. rendű alperes magatartása nem valósított meg, mert a Pp. 164. § (1) bekezdésének megfelelően a felperest terhelte volna annak igazolása, hogy az I. rendű alperes a felperes feleségével valótlan adatokat közölt.

A büntetőeljárás során, illetve az ügyészségen, majd jelen peres eljárásban a felperes és házastársa is ellentmondásos nyilatkozatokat tettek, az I. rendű alperes jogsértő magatartását a perben ... már nem erősítette meg és a felperes is különböző, eltérő nyilatkozatokat tett a történetekről.

A tanúvallomásokból is az volt megállapítható, hogy nem az I. rendű alperes jogsértő magatartása miatt terjedt el a felperes elítélésével összefüggésben ...ön a valótlan hír, és csak feltételezésekbe bocsátkoztak, illetve a felperes házastársa terjesztette azt, hogy a felperes börtönviselt személy és alvilági kapcsolatokkal is rendelkezik.

Megállapítható tehát, hogy e körben az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg a tényállást és elutasító határozatával is - bizonyítottság hiánya miatt - egyetértett a Fővárosi Ítélettel.

A jogsértés tekintetében ugyanakkor nem helytálló a II. rendű alperessel szembeni elsőfokú bírósági döntés.

A Ptk. általánosságban védi a személyhez fűződő jogokat, ezért valamennyi, így a törvényben külön nem nevesített személyiségi jog is polgári jogi védelem alatt áll, mindenki köteles azokat tiszteletben tartani, a jogosult a személyiségi jogainak sértetlenségét mindenkiével szemben követelheti.

Az objektív személyiségvédelmi eszközöket a Ptk. 84. § (1) bekezdés a)-d) pontjai tartalmazzák. Ezek igénybevételére akkor van lehetőség, ha megállapítható a személyiségi jogsérelem valamint az, hogy e sérelem és a jogsértő magatartás között okozati összefüggés áll fenn. Annak azonban nincs jelentősége, hogy az a személy, aki jogellenes magatartást tanúsított, felróhatóan járt-e el, mint ahogy közömbös a jó vagy rosszhiszeműsége is.

A jogkövetkezmények azzal szemben alkalmazhatók, aki a jogsértést okozta, vagy annak bekövetkeztében közrehatott.

Az objektív felelősség alapján a II. rendű alperest felelősség terheli az általa kiadott adatok valóságtartalmáért, tehát kizárólag annak volt jelentősége, hogy a per tárgyát képező adatokkal megsértette-e a felperes becsületét és emberi méltóságát, jóhírnevét.

Az nem volt vitás, hogy a felperesre vonatkozó nyilvántartási adatokat a II. rendű alperes 2002. október 17-én számítógépes nyilvántartásából megküldte a ...Rendőrkapitányságnak.

Az is megállapítható volt, hogy felperes büntetett előéletére nézve téves, valótlan adatok szerepeltek, így az, hogy emberrablás valamint fegyveres rablás büntette miatt két alkalommal is börtönbüntetésre ítélték nem felelt meg a valóságnak. A ... a ... számon lefolytatott eljárása során rögzítette, hogy a felperes büntetlen előéletű és a II. rendű alperes számítógépes nyilvántartásából megküldött adatok más személyekre vonatkoztak.

Ebből egyértelműen megállapítható, hogy a felperes személyét illetően valótlan adatokat közölt a II. rendű alperes, ezzel megsértve a felperes becsületét, mert valótlanul bűncselekmények elkövetésével vádolta, ami egyben sérti a felperes jóhírnevét is.

A jogsértés megítélése szempontjából annak nem volt értékelendő jelentősége, hogy mi volt az oka, indoka a valótlan adatközlésnek és az sem bír relevanciával, hogy a II. rendű alperes jóhiszeműen járt el, mert a személyhez fűződő jogok megsértése körében objektív felelősség terheli.

Az emberi méltóság megsértése azonban nem valósult meg, mert az emberhez méltó magatartásában, életvitelében, emberi mivoltában a felperest nem érintette a II. rendű alperesi jogsértő magatartás.

Mindezekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla a Ptk. 84. § (1) bekezdésének a) pontja alapján megállapította a felperes becsülete és jóhírnévhez fűződő személyiségi jogának megsértését.

A Ptk. 84. § (1) bekezdésének b) pontjának megfelelően rendelkezett a további jogsértéstől való eltiltás kérdésében, a Ptk. 84. § (1) bekezdésének c) pontja szerint pedig az elégtételadás módjáról, amelynek módját magánlevélben való elnézésekérésben határozta meg.

A Ptk. 84. § (1) bekezdésének e) pontja értelmében az, akit személyhez fűződő jogában megsértenek, kártérítést követelhet a polgári jogi felelősség szabályai szerint.

A Ptk. 355. § (1) bekezdése akként rendelkezik, hogy a kárért felelős személy köteles az eredeti állapotot helyreállítani, ha pedig az nem lehetséges, vagy a károsult azt alapos okból nem kívánja, köteles a károsult vagyoni és nem vagyoni kárát megtéríteni. A (4) bekezdés alapján kártérítés címén a károkozó körülmény folytán a károsult vagyonában beállott értékcsökkenést és az elmaradt vagyoni előnyt, továbbá azt a kárpótlást vagy költséget kell megtéríteni, amely a károsultat ért vagyoni és nem vagyoni hátrány csökkentéséhez vagy kiküszöböléséhez szükséges.

Ezen rendelkezések figyelembevételével a személyhez fűződő jogok megsértése esetén a sérelmet szenvedett személy az általános szabályok szerint igényelhet kártérítést. Ennek megfelelően a Pp. 164. § (1) bekezdése szerint bizonyítania kell, hogy a jogsértés miatt, azzal releváns okozati összefüggésben nem vagyoni hátrány érte.

Ezen szabályokon túl a nem vagyoni kártérítés körében az Alkotmánybíróság 34/1992.

(VI. 1.) AB határozatát és a Legfelsőbb Bíróság iránymutatása alapján kialakult bírói gyakorlatot kell irányadónak tekinteni.

A másodfokú bíróság a felperes személyes előadása, házastársának nyilatkozata valamint a tanúvallomások mérlegelése alapján úgy ítélte meg, hogy a II. rendű alperes téves adatközlésével okozati összefüggésben a felperest hátrány nem érte, nem bizonyított, nem igazolt olyan sérelmet, amely kifejezetten a II. rendű alperes jogsértésére vezethető vissza, mely következtében a II. rendű alperes kártérítési felelőssége megállapítható lenne.

Mindezek alapján a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése szerint részben megváltoztatta, míg egyebekben - egyetértve az elsőfokú bíróság által kifejtettekkel - az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. Ebben a körben csak visszautal az elsőfokú bíróság ítéletének helyes indokaira.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú és a fellebbezési eljárásban felmerült költségről a Pp. 239. §-án keresztül érvényesülő Pp. 81. § (1) bekezdése valamint a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet szerint határozott, figyelembe véve a felperes személyes költségmentességét is.

Az ügyvédi munkadíj tartalmazza az áfát is.

, 2007. december 11.

Kizmanné dr. Oszkó Marianne s. k.
a tanács elnöke

. Győriné dr. Maurer Amália s. k.
előadó bíró

Böszörményiné dr. Kovács Katalin s. k.
bíró

A kiadmány hiteléül:
tisztviselő